Lieta Nr.C 38048714/167/15

S P R I E D U M S
LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ
Valkā, 2015.gada 2.februārī

Valkas rajona tiesa,
tiesnese I.Seisuma

rakstveida procesā izskatīja civillietu /pers.A/ maza apmēra prasībā pret /pers.B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

APRAKSTOŠĀ DAĻA

Tiesā saņemta /pers.A/ (turpmāk prasītāja) maza apmēra prasība pret /pers.B/ (turpmāk atbildētājs) par uzturlīdzekļu piedziņu. Prasītāja lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja uzturlīdzekļus, kuru apmērs atbilst Ministru kabineta noteiktajam minimālajam bērna uzturlīdzekļu apmēram vai ir mazāks par to.

Prasības pieteikumā norādīts, ka bērna tēvam pārtrauktas aizgādības tiesības un tēvs bērna uzturam līdzekļus nesniedz. Prasītāja iecelta par aizbildni, bet neesot lieku līdzekļu, lai nodrošinātu visas tās vajadzības, kuras nepieciešamas bērnam intelekta attīstībai.

Norādīts, ka nevēlas, lai notiktu uzklausīšana tiesas sēdē.

Atbildētājs tiesai paskaidrojumus par prasību nav sniedzis.

Tiesas dokumenti atgriezti atpakaļ tiesā ar pasta darbinieka norādi- beidzies glabāšanas laiks.

Civilprocesa likuma 250.^{21} panta otrā daļa nosaka, ka paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.panta piekto daļu, tiesas dokumentus fiziskajai personai piegādā pēc tās deklarētās dzīvesvietas, bet gadījumos, kad deklarācijā norādīta papildus adrese- pēc papildu adreses, ja vien fiziskā persona tiesai nav norādījusi savu adresi, pēc kuras veicama saziņa ar tiesu. Fiziskajai personai ir pienākums būt sasniedzamai tās deklarētajā dzīvesvietas dresē.

Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmā daļa nosaka, ka, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{22} panta pirmo daļu, vienlaikus ar dokumentu nosūtīšanu, pusēm ir izskaidrotas pušu procesuālās tiesības, puses ir informētas par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, pusēm ir izskaidrotas tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim.

Ņemot vērā prasītājas viedokli, tiesa uzskatīja, ka civillieta izskatāma rakstveida procesā, un par to 2015.gada 13.janvārī pusēm tika nosūtīts paziņojums, norādot, ka sprieduma norakstu tās var saņemt tiesas kancelejā 2015.gada 2.februārī, ka pēc rakstiska lūguma to tiesa var arī nosūtīt pa pastu.

Septiņas dienas pirms paziņotā lietas izskatīšanas laika no pusēm nav saņemti paziņojumi par procesuālo tiesību izmantošanu, kā to pieļauj Civilprocesa likuma 250.^{22} panta otrā daļa.

MOTĪVU DAĻA

Iepazinusies ar prasības pieteikumu, tam pievienotajiem pierādījumiem, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

No lietā iesniegtās bērna /pers.C/ dzimšanas apliecības kopijas /numurs/redzams, ka bērna vecāki ir /pers.B/ un /pers.C/.

No Strenču novada dzimtsarakstu nodaļas 2015.gada 13.janvāra izziņas Nr. 108.2-19/3 par laulības reģistrāciju redzams, ka /pers.B/ /datums/noslēdzis laulību ar /pers.C/ un uzvārds pēc laulības noslēgšanas ir /uzvārds/.

Ar Strenču novada bāriņtiesas /datums/lēmumu Nr. /numurs/bērnam nodibināta aizbildnība un par aizbildni iecelta prasītāja.

Prasību tiesā var celt jebkura fiziska persona, kuras audzināšanā atrodas bērns. Prasītāja dotajā brīdī ir bērna faktiskā un juridiskā aizbildne un prasību par uzturlīdzekļu piedziņu bērna interesēs tiesā iesniegusi pamatoti.

Konvencijas par bērna tiesībām 27.panta pirmā daļa nosaka, ka ikvienam bērnam ir tiesības uz viņa fiziskajai, psihiskajai, garīgajai, tikumiskajai un speciālajai attīstībai nepieciešamo dzīves līmeni. Minētā panta otrā daļa nosaka, ka uz vecākiem vai citām personām, kas audzina bērnus, gulstas galvenā atbildība par bērna attīstībai nepieciešamo dzīves apstākļu nodrošināšanu savu spēju un finansiālo iespēju robežās.

Pamatojoties uz „Bērnu tiesību aizsardzības likuma" 10.panta pirmo daļu - bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte. Likuma 24.panta pirmā daļa nosaka, ka atbilstoši Civillikuma noteikumiem vecāku pienākums ir rūpēties par bērnu un viņa mantu un pārstāvēt bērnu viņa personiskajās un mantiskajās attiecībās.

Saskaņā ar Civillikuma 177.pantu līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā. Aizgādība ir vecāku tiesības un pienākums rūpēties par bērnu. Bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu. Civillikuma 179.pants nosaka, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Lietas materiāliem prasītāja pievienojusi /darba vieta/ 1.12.2014. izziņu Nr. 1-28/923 par strādājošā darba algu.

Tiesa uzskata, ka lietā nepastāv strīds par to, ka bērns atrodas prasītājas aprūpē un uzraudzībā, jo atbildētājs to nav apstrīdējis un pretējus pierādījumus par to nav iesnidzis.

Civillikuma 179.panta piektā daļa noteic, ka minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

2013.gada 27.augusta Ministru kabineta noteikumu Nr.665 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi" 2.punkts nosaka, ka no 2014.gada 1.janvāra minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros bija 320 euro, bet no 2015.gada 1.janvāra minimālā mēneša darba alga ir EUR 360.

2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumu Nr. 37„Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2.punktā un 2.1. un 2.2.apakšpunktos noteikts ka katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus: katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai 25% apmērā (..) un katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Konvencijas par bērna tiesībām 3.panta 1.punkts nosaka, ka visās darbībās attiecībā uz bērniem neatkarīgi no tā, vai tās veic valsts iestādes vai privātiestādes, kas nodarbojas ar sociālās nodrošināšanas jautājumiem, tiesas, administratīvie vai likumdošanas orgāni, uzmanība pirmām kārtām tiek veltīta tam, lai vislabāk nodrošinātu bērna intereses.

Tiesa uzskata, ka prasītājai ir tiesības saņemt uzturlīdzekļus bērna uzturam līdz prasītājai izbeidzas aizbildņa tiesības pār nepilngadīgo bērnu vai līdz bērna pilngadībai, jo ar aizbildnības nodibināšanu neizbeidzas bērna radniecības attiecības ar vecākiem to civiltiesiskā nozīmē un bērns, mainoties apstākļiem, jebkurā brīdī var tikt nodots vecāku aizgādībā.

Tā kā prasītāja bērna uzturēšanai lūgusi piedzīt minimālo uzturlīdzekļu apmēru, to maksāšanas pienākumu prasītajā apmērā nosaka Civillikums un Ministru kabineta noteikumi, tiesai nav jāizvērtē pušu mantas stāvoklis un bērnu vajadzības.

Atbildētājs nav tiesai sniedzis paskaidrojumus par prasību, kā arī nav iesniedzis pierādījumus, ka pēc prasības iesniegšanas būtu uzturlīdzekļus maksājis vai sniedzis bērnam cita veida palīdzību.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 5.pantu tiesa piemērojot tiesību normas, ņem vērā judikatūru.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts 2007.gada 29.augustā lietā Nr. SKC-556 ir atzinis, ka iztulkojot Latvijas Republikas Satversmes 92.pantu un Civilprocesa likuma 1.pantu saistībā ar Civillikuma tiesību normām, kas izriet no ģimenes tiesiskajām attiecībām, prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu bērnu uzturam, tie piedzenami no brīža, kad celta prasība tiesā, jo ar prasības celšanas brīdi attiecīgā persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā. Līdz ar to tiesa uzskata, ka ar tiesas spriedumu uzturlīdzekļu maksāšanas pienākuma sākuma brīdi var noteikt prasības celšanas brīdi.

Tiesības saņemt uzturlīdzekļus prasītājai radušās ar pieteikuma iesniegšanas dienu, kad prasītāja vērsās tiesā ar likumu nodrošināto tiesību saņemt uzturlīdzekļus bērna uzturam, tāpēc uzturlīdzekļi piedzenami no 2014.gada 2.decembri līdz bērna pilngadībai.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu – pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus un 42.panta pirmo daļu, tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Tā kā prasītāja no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos uzturlīdzekļu piedziņas lietā saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu atbrīvota, no atbildētāja valsts ienākumos piedzenama valsts nodeva par uzturlīdzekļu piedziņu tiesā.

Nosakot valsts nodevas apmēru, kura ir piedzenama no atbildētāja valsts labā, tiesa vadās no Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punkta, ka prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu prasības summa ir maksājumu kopsumma par vienu gadu.

Tā kā uzturlīdzekļi tiek piedzīti ar 2014.gada 2.decembri, bez uzturlīdzekļu apmērs ar 2015.gada 1.janvāri mainās, tad valsts nodeva nosakāma attiecīgi ņemot vērā uzturlīdzekļu apmēru 2014.gadā un 2015.gadā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34. panta pirmās daļas 1. punkta a) apakšpunktu, 35. panta pirmās daļas 3. punktu konkrētajā lietā valsts nodeva nosakāma EUR 160.50 apmērā (EUR 80; EUR 90 x11= EUR 990; EUR 80 + EUR 990 =EUR1070 x15%= EUR 160.50).

No atbildētāja valsts labā piedzenama valsts nodeva EUR 160.50 un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par tiesas dokumentu nosūtīšanu lietas dalībniekiem EUR 4.86.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei.

REZOLUTĪVĀ DAĻA

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34., 42.-43., 193., 195., 250.[25], 250.[27] , 204.[1] pantu, tiesa

n o s p r i e d a :

apmierināt prasību pilnībā.

Piedzīt no /pers.B/, personas kods /personas kods/, deklarētā dzīvesvieta /adrese A/ par labu /pers.A/, personas kods /personas kods/, deklarētā dzīvesvieta /adrese/uzturlīdzekļus ik mēnesi - bērna /pers.C/, personas kods /personas kods/, uzturam līdz septiņu gadu vecumam 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, kas 2014.gadā bija EUR 80, bet no 2015.gada 1.janvāra ir EUR 90 un no septiņu gadu vecuma sasniegšanas līdz bērna pilngadībai 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas apmēra līdz bērna pilngadības sasniegšanai, sākot ar 2014.gada 2.decembri.

Uzturlīdzekļus ieskaitīt /pers.A/, personas kods /personas kods/, AS „Citadele banka" norēķinu kontā Nr. /konta numurs/.

Piedzīt no /pers.B/, personas kods /personas kods/, deklarētā dzīvesvieta /adrese A/ valsts nodevu *valsts labā EUR 160.50* (viens simts sešdesmit euro un 50 centi), kura jāiemaksā:

Saņēmējs: **Valsts kase, NMR 90000050138**
Konta Nr.LV55TREL1060190911200
BIC kods: TRELLV22
Iemaksas mērķis: **valsts nodeva par uzturlīdzekļu piedziņu tiesu iestādē.**

Piedzīt no /pers.B/, personas kods /personas kods/, deklarētā dzīvesvieta /adrese A/, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus *valsts labā EUR 4.86* (četri euro un 86 centi), kuri jāiemaksā:

Saņēmējs: **Tiesu administrācija**
Konta Nr.LV51TREL2190458019000
NMR 90001672316
Saņēmēja banka: Valsts kase
Kods: TRELLV22
Iemaksas mērķis: **21499 ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi.**

Noteikt /pers.B/ sprieduma labprātīgas izpildes termiņu daļā par tiesas izdevumu piedziņu valsts ienākumos 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās, izskaidrojot, ka samaksu apliecinoši dokumenti par tiesas izdevumu samaksu jāiesniedz/jāpiesūta Valkas rajona tiesas kancelejai, Rīgas ielā 2, Valkā, LV 4701.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas - 2015.gada 2.februāra Vidzemes apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Valkas rajona tiesā.

Tiesnese I.Seisuma